SPOL IN ZNANOST NA ZRC SAZU

16

Pred vami je nova številka Novičnika Spol in znanost na ZRC SAZU!

Novičnik vas redno obvešča o dejavnostih
Inštituta za spominske in kulturne študije ZRC SAZU in ZRC SAZU
na področju raziskovanja spolov in enakih možnosti v akademski sferi.
Na inštitutu trenutno izvajamo dva projekta iz okvira **OBZORJE 2020,**
projekt **R&I PEERS** in projekt **ACT**.

December 2021

European Commission
Horizon 2020
European Union funding
for Research & Innovation

Ekspertna skupina o spolnem nadlegovanju

Na pobudo Koordinacije samostojnih raziskovalnih inštitutov Slovenije (KOsRIS) je Komisija za enake možnosti na področju znanosti ustanovila *Ekspertno skupino za usmerjanje reševanja problematike nadlegovanja in trpinčenja v akademskem okolju*, katere naloga je pripraviti usmeritve za reševanje problematike ob upoštevanju specifik na različnih vrstah akademskih institucij. Ekspertna skupina je pričela z delom konec novembra, njena predsednica pa je dr. Jovana Mihajlović Trbovc, raziskovalka ZRC SAZU in članica komisije. Člani_ce skupine, ki so jih nominirali KOsRIS, Rektorska konferenca in sama komisija so: prof. dr. Janja Hojnik (Univerza v Mariboru), Jana Javornik, PhD (University of Leeds), Tonja Jerele (Rezistenca), dr. Romana Jordan (Institut »Jožef Stefan«), prof. dr. Vesna Leskošek (Univerza v Ljubljani), asist. dr. Jasna Podreka (Univerza v Ljubljani), prof. dr. Peter Purg (Univerza v Novi Gorici), prof. dr. Ksenija Vidmar Horvat (Univerza v Ljubljana) in prof. dr. Igor Žagar (Pedagoški inštitut).

Kaj se zgodi po prijavi spolnega nadlegovanja?

Komisija za enake možnosti na področju znanosti je 2. 12. 2021 organizirala spletni posvet »Obravnava spolnega nadlegovanja v znanstvenem prostoru – Kaj se zgodi po prijavi?« – video posnetek je dostopen na tej povezavi. Namen posveta je bil spregovoriti o tem, kaj se je v naši znanstveni skupnosti spremenilo leto po tem, ko so v javnost prišle prve prijave spolnega nadlegovanja v akademskem okolju. Profesorica astrofizike Carole Mudell z Univerze v Bathu je imela uvodno predavanje o trpinčenju in nadlegovanju v akademskem delovnem okolju, tudi na podlagi lastne izkušnje, ko je kot žvižgačka pomagala v postopku preiskave spolnega nadlegovanja na svoji univerzi. Potem sta raziskovalca Univerze v Mariboru predstavila pravkar končano pilotno raziskavo »Pregled normativne ureditve za preprečevanja pojavov spolnega nadlegovanja in drugih oblik spolnega nasilja v akademskem in raziskovalnem prostoru«, ki je pokazala na vrsto pomanjkljivosti v zadevnih pravilnikih in procedurah akademskih institucij. V drugi polovici posveta je Jovana Mihajlović Trbovc moderirala okroglo mizo z vodilnimi predstavniki_cami javnih univerz in raziskovalnih inštitutov. Pogovor je tekel o tem, kje obstajajo težave pri sankcioniranju spolnega nadlegovanja ter kakšne ukrepe so institucije v zadnjem obdobju uvedle za prijavljanje tovrstnih dejanj oz. jih nameravajo uvesti. Razprava se je zaključila z diskusijo o nujnosti spremembe ne samo pravne ureditve, ampak tudi kulture obnašanja v akademskem okolju ob hkratni okrepitvi standardov spoštljivega vedenja in profesionalne komunikacije. Slednje je posebej pomembno pri hierarhičnih razmerjih, ki obstajajo med profesorji_cami in starejšimi sodelavci_kami v odnosu do mlajših in študentk_ov, kar sta članici komisije, Vesna Leskošek in Jovana Mihajlović Trbovc izpostavili tudi v oddaji Studio City in na Prvem programu Radia Slovenija.

Jovana Mihajlović Trbovc in Vesna Leskošek v oddaji Studio City, 6. 12. 2021

Carole Mundell, Univerza v Bathu

Večsektorska konferenca projekta R&I PEERS: »Načrti za enakost spolov kot dejavniki spremembe – uspešne trajnostne prakse«

Tretja večsektorska konferenca projekta R&I PEERS je bila organizirana prek spleta 9. 12. 2021 s ciljem predstaviti in obravnavati dobre rezultate in delovne prakse povezane z implementacijo načrtov za enakost spolov tako v okviru projekta R&I PEERS kot v drugih znanstvenorazikovalnih okoljih.

V izmenjavi in obravnavi dobrih praks so sodelovali različni deležniki: predstavnice_ki odločevalskih teles, raziskovalke_ci in administrativno osebje, ki sodelujejo v implementaciji akcijskega načrta v svojih organizacijah.

Na konferenci je sodelovala tudi dr. Mimi Urbanc, pomočnica direktorja ZRC SAZU za mednarodno sodelovanje. Predstavila je dejavnosti, ki se na ZRC SAZU izvajajo na področju mentorstva v okviru Načrta za enakost spolov ter prizadevanja, povezana s Komisijo za etiko, integriteto in enake možnosti, ki je na ZRC SAZU v procesu ustanavljanja.

Vir: posnetek zaslona

Okrogla miza o položaju žensk v znanosti

Društvo v tujini izobraženih Slovencev (VTIS) je na letošnjem Simpoziju slovenskih raziskovalcev v tujini, ki je potekal 20. 12. 2021 po spletu, organiziralo okroglo mizo na temo »Položaj žensk v slovenskem znanstvenem prostoru«. Sodelovali so: Tomaž Boh (MIZŠ), dr. Marko Perdih (ARRS), doc. dr. Emilija Stojmenova Duh (Fakulteta za elektrotehniko, UL & združenje ONA VE), Neža Vadnjal (Univerza v Cambridgu & Društvo VTIS), dr. Jovana Mihajlović Trbovc (ZRC SAZU), prof. dr. Milica Antić Gaber (Filozofska fakulteta, UL) in Polona Šafarič Tepeš (Laboratorij Cold Spring Harbour NY). Pogovor je tekel o specifičnih težavah, s katerimi se srečujejo ženske v akademskem okolju pri nas in v tujini.

ZGODILO SE BO

Svetovalka za področje enakosti spolov na ZRC SAZU

Z januarjem 2022 se na ZRC SAZU odpira položaj svetovalke za področje enakosti spolov. Zasedla ga bo dr. Jovana Mihajlović Trbovc. Naloge in kompetence svetovalca_ke za področje enakosti spolov obsegajo spremljanje izvajanja Načrta za enakost spolov na ZRC SAZU in svetovanje prijaviteljem_cam projektov o vključevanju vidika spola v vsebino raziskav in sestavo raziskovalnih skupin.

Foto: Marko Zaplatil

V okviru projekta R&I PEERS – Pilotne izkušnje za izboljšanje enakosti spolov v raziskovalnih organizacijah, pripravljamo zbornik o pomembnih znanstvenicah, ki so pomembno prispevale k razvoju znanosti na območju nekdanje Jugoslavije. Odlomke teh prispevkov redno objavljamo v novičniku. Tokrat fungologinja doc. dr. Nada Kraševec s Kemijskega inštituta v Ljubljani o farmacevtki in biotehnologinji Heleni Sočič (1923–2017).

Pionirka mikrobne biotehnologije

Helena Sočič je bila farmacevtka, ki je gradila trden temelj slovenske znanosti na področju takrat nastajajoče in razvijajoče se mikrobne biotehnologije v Sloveniji ter ključno prispevala k razvoju domače farmacevtske industrije na tem področju. Zaposlena je bila na Kemijskem inštitutu Borisa Kidriča, kjer je poleg znanstvenega dela delovala mdr. tudi v Svetu inštituta »Biokemija in tehnična mikrobiologija«, v Upravnem odboru in Znanstvenenem svetu. V tesni navezavi s slovenskim gospodarstvom je raziskovala pridobivanje biološko aktivnih spojin iz gliv. Svoje raziskovalno delo je Helena Sočič posvetila predvsem raziskovanju steroidov in biosintezi ter biotransformaciji z mikroorganizmi. Delovala je kot vodja raziskovalne skupine »Biosinteza LEK«, ki je pokrivala področje raziskav Tovarne farmacevtskih in kemijskih proizvodov Lek, Ljubljana. Delo skupine je obsegalo raziskave s področja biosinteze ergot alkaloidov in steroidov. Skladno z razvojem znanstvenega polja raziskav se je večkrat spremenilo tudi ime skupine. Helena Sočič je karierno vztrajno napredovala, sodeč po raziskovalnih in pedagoških nazivih, ki jih je dosegla, in je do leta 1988 ostala vodja raziskovalne skupine. Obdobje raziskovanja Helene Sočič se je zaključilo hkrati z začetkom prvih genetskih raziskav gliv in s spoznavanjem metod rekombinantne tehnologije DNA.

Informacije o štipendijah za raziskovalke_ce na začetku kariere

Pomemben vidik prizadevanj za enake možnosti v vsaki raziskovalni organizaciji je povezan s potrebami raziskovalk_cev na začetku kariere. Zato v novičniku redno objavljamo informacije o štipendijah in ostalih možnostih za raziskovanje v tujini.

V tokratni številki nadaljujemo z informacijami o štipendijah za raziskovalke_ce na začetku kariere. Za več informacij si poglejte prejšnje številke novičnika.

- **Hamburški inštitut za napredne študije (HIAS in Raziskovalni center za sodobno zgodovino v Hamburgu (Forschungsstelle für Zeitgeschichte in Hamburg – FZH)** nudita eno ali dve štipendiji na temo urbanizma in urbane zgodovine v sodobni zgodovinski perspektivi.
  Rok za prijavo: 31. december 2021. Preberi več.

- **Štipendije za doktorski program, ki ga financira Evropski univerzitetni inštitut, Firence.**
  Oddelek za zgodovino in civilizacijo EUI ponuja štipendije za zgodnjo moderno in novo evropsko zgodovino.
  Rok za prijavo: 31. januar 2022. Preberi več.

- **Šest doktorskih štipendij za kulturne študije, Univerza v Giessnu, Nemčija.**
  Mednarodni podiplomski center za študij kulture (GCSC) Univerze Giessen ponuja triletne doktorske programe kulturnih študijev.
  Rok za prijavo: 1. februar 2022. Preberi več.